

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 8 listopada 2019 r.**

w sprawie: **zwiększenia finansowania zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz ich obszarów funkcjonalnych w kolejnej perspektywie UE na lata 2021-2027 z 6% do 10% środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**

W związku z trwającą debatą dotyczącą kolejnych wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz mając na uwadze potrzebę zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów zwraca się z prośbą o rozważenie konieczności skierowania większych środków finansowych na instrumenty terytorialne służące skuteczniejszemu rozwiązywaniu problemów przed jakimi stoją miasta oraz ich obszary funkcjonalne.

Zgodnie z Artykułem 9 Projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności Nr 2018/0197 (COD) przeznaczają się na cel zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, na szczeblu krajowym co najmniej 6% środków z EFRR. Tymczasem, miasta i ich obszary funkcjonalne zmagają się z szeregiem problemów gospodarczych, społecznych, klimatycznych wymagających wspólnego, skutecznego i konsekwentnego podejścia, opierającego się na działaniach holistycznych i komplementarnych. Spójność interwencji w przedmiotowym zakresie jest istotna zwłaszcza w kontekście założeń do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, która zakłada dalszy rozwój zintegrowanych mechanizmów terytorialnych, jako przeciwdziałanie przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych. Mając na uwadze coraz wyraźniej uwidaczniające się różnice w rozwoju kraju na poziomie regionalnym i subregionalnym oraz szereg problemów społeczno-gospodarczych należy wspierać różnorodne formy współpracy jednostek samorządu terytorialnego (jst). Tylko wyraźne wsparcie finansowe pozwoli na realizację wspólnych inwestycji, które będą realną odpowiedzią na potrzeby i wyzwania wykraczające poza granice pojedynczej jst.

W trosce o jak najefektywniejsze wdrażanie założeń polityki unijnej w latach 2021-2027 oraz rzeczywiste niwelowanie głównych dysproporcji regionalnych zachodzi konieczność zwiększenia wkładu w rozwój terytorialny na minimum 10% ze środków EFRR. Umożliwi to pełną realizację interwencji integrujących różne dziedziny, oraz wymagających współpracy sektorowej instytucji publicznych, jak również eksperymentalnych rozwiązań, które mogą przysłużyć się osiągnięciu celów strategii rozwoju na poziomie lokalnym. Dopiero to pozwoli odzwierciedlić faktycznie powiązania funkcjonalno-przestrzenne danego terytorium.

Na przestrzeni ostatnich lat, mimo wprowadzenia rozwiązań wspierających terytorialne zorientowanie interwencji (ZIT/RIT), odnotowano niską aktywność jst w zakresie tworzenia związków międzygminnych. Stanowi to istotne utrudnienie w racjonalnym zaspokojeniu wybranych usług publicznych takich jak transport, edukacja, ochrona zdrowia, itp. Jak dotąd funkcjonują stowarzyszenia utworzone przez gminy i powiaty subregionu centralnego oraz zachodniego województwa śląskiego. Tymczasem przeprowadzone dotychczas ewaluacje podkreślają, iż realizacja ZIT/RIT w obecnej perspektywie unijnej stanowi wysoki potencjał do zapewnienia przyszłej terytorializacji polityki publicznej prowadzonej przez jst. Sama realizacja instrumentu jest oceniana jako dobrze dobrana w stosunku do potrzeb i wyzwań regionów. Jednostki samorządu terytorialnego subregionu północnego oraz subregionu południowego województwa śląskiego podjęły więc działania zmierzające do utworzenia stowarzyszeń scalających gminy i powiaty tych subregionów. Głównym celem tworzonych stowarzyszeń będzie upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej, ochrona wspólnych interesów oraz współdziałanie na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

W celu umożliwienia efektywnej realizacji w latach 2021-2027 oddolnych inicjatyw rozwojowych angażujących różnych interesariuszy, zwracamy szczególną uwagę Rządu RP na potrzebę zwiększenia wkładu finansowego do poziomu minimum 10% środków EFRR na realizację narzędzi terytorialnych w ramach Celu Polityki 5 – Europa bliżej obywateli.